

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Toimintasuunnitelma 2014

Liittokokous 25.5.2013

Toimintasuunnitelma 2014

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Esitys

Liittokokous 25.5.2013

YLEISTÄ VUODESTA 2014 - UUDISTUVA JÄRJESTÖ

Kehitysvammaisten Tukiliiton tarkoituksena on valtakunnallisena keskusliittona yhteistyössä jäsenyhdistystensä kanssa edistää kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta ja elämänlaatua. Tukiliiton strategiassa määritelty perustehtävä on kehitysvammaisen ihmisen ihmisarvon ja perusoikeuksien toteutuminen ja perheiden tukeminen. Tätä työtä teemme toimimalla kansalaisjärjestönä, asiantuntijana ja vaikuttajana.

Vuoden 2014 alkaessa olemme strategiakauden (2011-2016) puolivälissä. Toimintavuonna jatkamme ja syvennämme strategian ja toimintaohjelman toimeenpanoa. Tämä suunnitelma jakaantuu neljään osaan. Jako heijastaa strategian tärkeimpiä päämäärä-alueita. Jako ei seuraa nykyisen toimihenkilöorganisaation rakennetta kuten aiemmat toimintasuunnitelmat.

Viestintää teemme monikanavaisesti kaikessa toiminnassa, ja viestintä on mukana kaikissa neljässä tämän suunnitelman osassa. Teemme valintoja sopivista viestinnän kanavista ja pidämme selkokielen tärkeänä osana viestintäämme.

Myös verkostoituminen on halkileikkaava työtapa liiton toiminnassa. Verkostotyön merkitys on iso, sekä paikallisesti, kansallisesti että kansainvälisesti. **Verkostotyö** vaatii meiltä kuitenkin aikaisempaa enemmän huomiota: verkostotyötä tehdään silloin kun se tuottaa lisäarvoa. Verkostotyötä arvioidaan ja kehitetään toimintavuonna tältä pohjalta.

Selkeä työnjako auttaa toimimaan tehokkaasti. Strategiamme mukaisesti Tukiliiton keskusjärjestön tehtävänä on innostaa, tuottaa tukea, koulutusta ja materiaalia ja välittää tietoa toimivista käytännöistä, kun taas toimijoita paikallisella tasolla Tukiliitossa ovat jäsenyhdistykset ja yksittäiset ihmiset.

Strategiasta nousevat painoalueet toimintavuonna 2014 ovat:

- **Järjestörakenteen ja järjestökuvan uudistaminen sekä yhdistystoiminnan vetovoimaisuuden tukeminen.** Kutsumme yhdistystoimijat ja muut toimijat keskusteluun järjestön uudistamisesta.
- **Perus- ja ihmisoikeudet ja YK:n vammaisten yleissopimuksen vaatimukset** näkyvät kehitysvammaisten ihmisten arjessa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa

Lisäksi alamme valmistella **sääntöjen kokonaisuudistusta** ja käynnistämme **strategiaprosessin**. Molemmista tähtäimenä on päätösten teko vuoden 2016 liittokokouksessa.

Sisältö:

- 1 YHDISTYKSET TOIMIVAT JA VAIKUTTAVAT AKTIIVISESTI
- 2 PERUS- JA IHMISOIKEUDET JA YK:N VAMMAISTEN YLEISSOPIMUKSEN VAATIMUKSET
NÄKYVÄT KEHITYSVAMMAISTEN IHMISTEN JA PERHEIDEN ARJESSA JA
YHTEISKUNNALLISESSA KESKUSTELUSSA
- 3 KOKEMUSASiantuntijuus ja ammatillinen tieto kehitysvammaisuudesta
- 4 Järjestöhallinnon kehittäminen sekä hallinto ja talous

RAAMITALOUSARVIO 2014

1. YHDISTYKSET TOIMIVAT JA VAIKUTTAVAT AKTIIVISESTI

Liiton vuosien 2011-2016 strategiassa todetaan, että jäsenyhdistykset ja yksittäiset ihmiset ovat toimijoita paikallisella tasolla. Keskusjärjestön tehtävä on innostaa, tuottaa tukea, koulutusta ja materiaalia ja välittää tietoa toimivista käytännöistä. Keinovalikoimaksi strategia näkee seuraavat kolme:

- Koulutamme yhdistyksiä niiden toiminnassa ja jäsenhuollossa
- Tuotamme yhdistyksille materiaalia vaikuttamiskäyttöön
- Kehitämme hyviä yhdistystoiminnan käytäntöjä yhdessä yhdistysten kanssa

Kehitysvammaisten Tukiliitto on vahva järjestö, jonka näköalat ovat hyvät, kunhan teemme tulevaisuuden rakentamiseksi tarpeellisia tekoja. Vuoden 2014 toiminnassa tavoittelemme yhdistyksille annettavan tuen, koulutuksen ja kehittämisyhteistyön avulla toteuttamista, että paikallisen ja alueellisen toiminnan elinvoimaisuus voidaan turvata. Toimintamme suurimmat haasteet ovat edelleen yhdistyskenttämme pirstaleisuus ja uusien, nuorempien toimijoiden puute paikallistoiminnassa. Muitakin kysymyksiä meillä riittää ratkottavaksi, mutta monet niistä saavat ratkaisun, kunhan saamme isoimmat asiat hyvään kuntoon.

Kehitysvammaisten Tukiliiton paikallistoiminnan tilanne on moniin järjestöihin verrattuna hankala siitä syystä, että jäsenyhdistykset ovat kooltaan huomattavan pieniä. Pienissä yhdistyksissä vaarana on, että toimijat uupuvat eikä heillä ole voimavaroja toiminnan kehittämistyöhön. Vuoden 2011 yhdistyskyselyssä noin puolet yhdistyksistä kertoi, ettei heillä tällä hetkellä ole mahdollisuutta yhdistyksen toiminnan uudistustyöhön edes keskusjärjestön antamalla tuella.

Tukiliiton jäsenyhdistysten pulma saada toimintaansa mukaan uusia perheitä on ollut nähtävissä jo pitkään. Elävä yhdistys –kehittämistoiminnassa yhdistykset nimesivät tavoitteekseen useimmin juuri lapsiperheiden tavoittamisen omalla toiminta-alueellaan. Tätä selittää hyvin yhdistysten v. 2011 tekemä arvio, jonka mukaan yhdistysten toiminnassa olisi alle kouluikäisten lasten perheistä mukana noin 10 prosenttia ja kouluikäisten perheistä kolmasosa.

Paikallisen ja alueellisen toiminnan kehittämisen hanke v. 2014 (-2016)

Perinteisten yhdistysten toiminnan haasteista huolimatta yhteisöt ja yhdistykset eivät ole menettämässä asemaansa vaan jopa kasvattamassa sitä. Vaikka kansalaisilla ei ole samanlaista sitoutumista yhdistystoimintaan ja yhteisten asioiden hoitamiseen kuin aikaisemmin, ihmiset tarvitsevat yhä kipeämmin yhteisöjä ja toistensa tukea. Yhteisöjen ja kansalaistoiminnan tukemista pidetäänkin tärkeänä keinona ehkäistä syrjäytymistä. Yhdistysten ja yhteisöjen merkityksen kasvu nousee myös siitä, että ihmiset haluavat viettää hyödyllistä vapaa-aikaa ja oppia uusia asioita.

Myös palveluiden tuottamisen rakenne muuttuu ja sosiaaliturvan käyttö vaatii oma-aloitteisuutta, aktiivisuutta ja osaamista. Kansalaisten aktiivisuuden ja vastuun korostumien on monella tavalla myönteistä, mutta heikoimmassa asemassa olevien palveluiden käyttö voi muuttua entistä hankalammaksi. Paikallisia ja alueellisia yhdistyksiä tarvitaan tulevaisuudessa yhä kipeämmin osallistumaan kehitysvammaisille ja heidän perheilleen suunnattujen tuen ja palveluiden suunnitteluun ja arviointiin.

Tukiliitto haki Ray:lta hankerahoitusta vuodelle 2013 kentän kehittämiseen, mutta sitä emme saaneet. Vuonna 2014 kuitenkin aloitamme toiminnan olemassa olevilla henkilö- ja talousresursseilla ja haettavilla avustuksilla.

Toiminnan päätavoite strategiamme mukaisesti on:

Auttaa jäsenyhdistysten kenttää uudistumaan niin, että yhdistyksillä on rakenteelliset edellytykset toimia ja vaikuttaa aktiivisesti. Keskusjärjestö tukee ja auttaa jäsenyhdistyksiä keskinäisen yhteistyön kehittämisessä ja/tai isompien yhdistysten muodostamisessa. Näin turvataan yhdistysten toiminnan kehittyminen monipuoliseksi ja eri ikäryhmät huomioivaksi.

Päätavoitetta kohti suunnistamme **osatavoitteiden** avulla.

1. Yhdistykset tunnistavat kehittämistavoitteensa.
2. Yhdistykset kehittävät yhteistyössä lapsiperhetoimintaa, oikeuksien valvontaa, vapaaehtoistoimintaa tai toiminnan suunnitelmallisuutta ja arviointia
3. Yhdistysten yhdistyessä tehdään yhdistyminen hallitusti

Keskusjärjestössä tuotamme jäsenyhdistysten yhteistoiminnan tueksi menetelmiä, materiaalia ja koulutusta. Organisoimme yhdistysten verkostoitumista ja autamme yhdistyksiä löytämään samoista kehittämisaiheista kiinnostuneet kumppanit lähialueilta. Autamme yhdistyksiä mahdollisissa yhdistymisprosesseissa aikaisempaa paremmin.

Keskusjärjestön tuottama materiaali ja muu toiminnan apu yhdistysten käyttöön:

- Toiminnan itsearvioinnin työkalu
- Yhdistysten jäsenille suunnattu kysely ja kyselyn verkkopohjainen toteutus
- Seitsemän yhdistysten verkostotapaamista alueilla
- Verkostotapaamisten kautta muodostuville yhdistysten ryhmille koulutusta ja verkkokoulutusta sekä materiaalia seuraavista aiheista: oikeuksien valvonta, lapsiperhetoiminta, vapaaehtoistoiminta ja toiminnan suunnittelu ja arviointi.

Yhdistysten yhteistoimintaa edellä kuvattujen strategisten aiheiden kehittämiseksi mahdollistetaan keskusjärjestön myöntämin avustuksin. Tarkoitusta varten haetaan avustusta Ray:n uudesta paikallisyhdistysten toiminnan tukemiseen tarkoitettua avustusjärjestelmästä ja OK-opintokeskukselta.

Perheilytoiminta

Vuoden 2013 aikana aloitettua Perheily –toimintaa jatketaan ja laajennetaan. Perheily –toiminnan tarkoitus on tuottaa sekä tukea kentän lapsiperhetoimintaa että koota yhteen Tukiliitossa toteutettavaa toimintaa lapsiperheille. Jatkamme yhdistysten jäsenistöstä kootun Perheily –verkoston toimintaa. Verkosto helpottaa tiedon ja kokemusten välittymistä yhdistysten välillä niiden toteuttamasta lapsiperhetoiminnasta, se toimii aiheen valtakunnallisena osaajaverkostona ja parhaimmillaan verkoston jäsenet toimivat paikallisen lapsiperhetoiminnan organisaattoreina. Perheily –toiminnalle tehdyn visuaalisen ilmeen avulla helpotamme toiminnan markkinointia paikallistasolla. Aktivoimme ihmisiä Perheilemään sosiaalisen median keinoin. Strategiamme mukaisesti Perheily kutsuu mukaan erityistä tukea tarvitsevien lasten perheitä – myös ilman kehitysvammadiagnoosia.

Tuotamme paikallisen Perheilyn tueksi koulutusta ja materiaalia:

- Tapahtuman järjestäminen
- Ryhmän käynnistäminen
- Vertaistukiryhmän ohjaaminen
- Vaikuttamistoiminta

Toteutamme pilottitoimintaa paikallisyhdistysten kanssa lapsiperhetoiminnan käynnistämiseksi. Keräämme ja välitämme hyviä käytäntöjä lapsiperhetoiminnan aktivoinnista. Tuotamme aineistoa paikallisen vaikuttamisen ja vertaistukiryhmien käyttöön. Tuotamme tiedotusaineistoa yhdistyksille mm. neuvoloihin jaettavaksi.

Vaikuttava vertaistoiminta –projekti jatkuu. Se on kehittämällään tuotteilla mukana sekä paikallisen toiminnan kehittämisessä että Perheilytoiminnassa. Myös uusien toimintatapojen kehittäminen jatkuu.

Muu yhdistystoiminnan tuki

Liittokokous on jäsenyhdistysten merkittävä foorumi liiton toimintaan vaikuttamisessa. Liittokokouksen yhteydessä järjestämme tapahtumapäivän. Ohjelmakulmien kenttää edustavat työryhmät jatkavat toimintaansa ja lisäävät osaltaan jäsendemokratiaa ja vuoropuhelua liiton eri toimintatasojen kesken.

Välitämme tietoa yhdistyksille jäsenlehtien ja liiton nettisivujen lisäksi aluekoordinaattoreiden aluepostituksella, projektien uutiskirjeillä, valtakunnallisilla jäsenkirjeillä (2 kpl) ja Mukaan.fi – palvelussa. Tiedotus hoidetaan pääosin sähköisin kanavin.

Kehitämme uusia, välimatkat ylittäviä koulutus- ja kommunikaatiovälineitä.

Järjestämme kaksi teemallista toimintaviikkoa, toinen keväällä, toinen joulukuun alussa YK:n vammaisten päivän yhteydessä. Kevään tapahtumaviikon teema liittyy Perheilyyn, lapsiperheiden toimintaan ja toinen teemaviikko järjestetään yhteistyössä Me Itse yhdistyksen ja sen alajaosten kanssa.

Välitämme tietoa Ok-opintokeskuksen, SOSTE:n (Suomen sosiaali ja terveys ry) ja muiden tahojen järjestämästä järjestötaitojen ja muusta koulutuksesta.

Vuoden lopulla teemme sähköisen jäsenkyselyn yhdistyksille. Kysely kartoittaa toteutetun toiminnan laatua ja vaikutuksia yhdistystoimintaan ja ehdotuksia eteenpäin.

Kehitämme yhdistysten omaa viestintäkanavaa Mukaan.fi -palvelua niin, että se mahdollistaa yhdistysten sisäisen ja keskinäisen viestinnän mahdollisimman helposti.

Tuotamme jäsenyhdistyksillemme tietoa ajankohtaisista asioista, erityisesti KEHAS2-ohjelman sisällöistä. KEHAS2-ohjelman osalta keskitymme vammaisten ihmisten ja heidän läheistensä osallisuuden ja oikeuksien varmistamisen sekä palveluiden kehittämisen toimenpidekokonaisuuksiin.

Uudistamme KVTL:n kotisivujen yhdistyslainsäädäntöosiota.

Tarjoamme jäsenyhdistyksille ja kuntatoimijoille mahdollisuutta koulutuksiin, joiden teemoina ovat palkkatyö sekä työ- ja päivätoiminnan kysymykset.

Harvinaisten vammaryhmien toiminnan tuki

Harvinaisten kehitysvammaryhmien toiminnan päätavoitteet ovat:

- olemassa olevien yhdistysten ja verkostojen toiminnan kartoittaminen kehittämisen näkökulmasta
- valtakunnallisen harvinaisten toimintaan liittyvien verkostojen kentän valpas ja aktiivinen seuraaminen sekä verkostoihin osallistuminen

Vuonna 2014 järjestetään 2 perhelomaa ja 2-3 viikonlopputapaamista harvinaisten kehitysvammaryhmien perheille. Yhdistysten ja verkostojen toiminnassa etsitään mielekkäitä tapoja niiden keskinäiseen verkostoitumiseen ja oman toimintansa kehittämiseen. Samalla selvitetään, millaisia toiveita harvinaisten kehitysvammaryhmien yhdistyksillä ja verkostoilla Tukiliitolle on ja miten niihin voidaan parhaiten vastata. Paikallisyhdistysten ja harvinaisten kehitysvammaryhmien kohtaamista lisäämme Perheilytoiminnalla.

Jatkamme harvinaisten sairauksien kansallisen ohjelman kehityksen ja toteutuksen seuraamista osallistumalla aiheesta järjestettyihin tilaisuuksiin. Valtakunnallisen harvinaiset -verkoston jäsenyys ja sen toimintaan osallistuminen sekä uuden Norio-keskuksen kanssa tehtävä yhteistyö ovat tärkeimpiä valtakunnallisen verkostoitumisen muotoja. Neuvoloista ja keskussairaaloitten osaamiskeskuksista tulee yhä tärkeämpiä vaikuttamisen ja verkostoitumisen tahoja.

Tasavertainen kaveruus

Kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten tasavertaisen kaveruuden toimintaa järjestäneelle Best Buddies –projektille olemme tehneet jatkohakemuksen. Jos Ray myöntää rahoituksen, projekti jatkaa vapaaehtoistoimintaa nuorten keskuudessa järjestämällä ja juurruttamalla kahdenkeskistä kaveritoimintaa. Uutena suuntana hankkeessa on kuntien

nuorille järjestämään toimintaan vaikuttaminen niin, että kehitysvammaiset nuoret olisivat osallisina kaikille nuorille tarkoitetussa vapaa-ajan toiminnassa.

2. PERUS- JA IHMISOIKEUDET JA YK:N VAMMAISTEN YLEISSOPIMUKSEN VAATIMUKSET NÄKYVÄT KEHITYSVAMMAISTEN IHMISTEN JA PERHEIDEN ARJESSA JA YHTEISKUNNALLISESSA KESKUSTELUSSA

Liiton tavoitteena on edistää kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä asiaa. Tämä vaatii ennakoivaa ja myös epävirallista vaikuttamista. Verkostomaisen toiminnan merkitys korostuu. Ennakoiva työote tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että pääsemme osallistumaan sellaisten työryhmien toimintaan, jotka valmistelevat lainsäädäntöuudistuksia tai seuraavat uudistusten ja luotujen ohjelmien toteutumista. Meillä on tällä hetkellä hyvä maine aktiivisena ja osaavana toimijana, joten edustajiamme halutaan erilaisiin työryhmiin mukaan. Tämä on myönteinen asia, mutta vaatii asioiden tarkkaa priorisointia, jotta pystymme paneutumaan kunnolla valittuihin aihealueisiin.

Lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmän vaikuttaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä uudistuksia on vireillä paljon. Palvelurakenneuudistus ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskeva lainsäädäntö on uudistumassa, samoin asiakasmaksulainsäädäntö. Omaishoidon kehittämisen kansallista ohjelmaa ja lainsäädäntöuudistuksia valmistellaan ja YK:n sopimuksen ratifiointiin tähtääviä toimia viedään eteenpäin.

Kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä elämään vahvasti vaikuttavia uudistuksia on myös useita. Itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja rajoitustoimenpiteiden sääntelyä koskeva lainsäädäntö uudistuu, samoin sosiaalihuoltolaki. Työllisyyden ja työelämäosallisuuden kysymyksiä viedään eteenpäin valtakunnallisen työryhmän johdolla. Kehitysvammaisten asumisohjelma KEHAS2 on käynnissä ja vammaislainsäädännön uudistamista jatketaan.

Lainsäädäntötyöhön vaikuttamisen lähtökohtana meillä on YK:n sopimus. Vaikutamme lainsäädäntöön ja palvelurakenteisiin olemalla osallisina tai kuultavana lakeja valmistelevissa työryhmissä. Osallistumme tiiviisti uuden vammaispalvelulain valmisteluun ja taustatyöhön sekä KEHAS2-ohjelman seurannan toteuttamiseen. Osallistumme myös YK:n sopimuksen ratifiointityöryhmän taustatyöhön ja yhteiskunnalliseen keskusteluun työn sekä työ- ja päivätoiminnan kysymyksistä.

Kehitysvammaisten Tukiliitto vaikuttaa aktiivisesti kansallisen hankintalain uudistamiseen EU:n hankintadirektiivin muutoksen tultua voimaan niin, että vammaisten palvelut irrotetaan kilpailutussäännöistä.

Tuetun päätöksenteon kehittäminen

Tuettu päätöksenteko on keskeisessä asemassa kehitysvammaisten ihmisten perusoikeuksien ja itsemääräämisoikeuden edistämiseksi. Olemme vieneet asiaa painokkaasti eteenpäin ministeriöiden työryhmissä. Tuetusta päätöksenteosta ei olla tässä vaiheessa ollen kuitenkaan laatimassa omaa lakia, mutta järjestelmää kehitetään hankkeistettuna. Jos Ray myöntää rahoitusta hakemallemme tuetun päätöksenteon hankkeelle, käynnistämme toimintaa vuoden 2014 aikana.

Verkosto- ja viranomaisyhteistyö

Aluehallintoviranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö on havaittu toimivaksi yhteistyömalliksi, joka tavoittaa hyvin kuntien viranhaltijoita ja palveluntuottajia. Jatkamme aluehallintovirastojen kanssa yhteistyössä järjestettävien tilaisuuksien toteuttamista.

Jatkamme aktiivista työskentelyä valtakunnallisissa verkostoissa. Tärkeimmät yhteistyöverkostomme ovat vammaisfoorumi työryhmineen, kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunta (KVANK) alajaoksineen, Assistentti.info ja VATES-säätiö. Lisäämme osallisuuttamme Innokylän verkostoissa.

Yksilöllinen neuvonta ja ohjaus sekä paikallisen vaikuttamisen tukeminen

Ylläpidämme sosiaaliturvaopasta ja KVTL:n internetsivuja oikeuksien valvonnan tietolähteinä. Tuotamme uutta tietoa internetsivuilla muun muassa tuomioistuinten päätöksistä, joilla on laajemmin merkitystä jäsenistöllemme. Tiedotamme tehostetusti henkilökohtaiseen apuun liittyvistä asioista ja jatkamme lakineuvontaa toimintaohjelmassa määritellyin rajauksin. Määritellyt rajoitukset ovat osa priorisointia ja jäsenistön yhdenvertaista kohtelua. Lisäämme myös webinaarien käyttöä tiedon jakamisessa ja koulutuksissa.

Edistämme kehitysvammaisten ihmisten ja heitä koskevien asioiden näkyvyyttä valtamediassa. Nostamme esiin muutoksen teemoja ja luomme kunnille ja palveluntuottajille painetta toimia oikein ja ihmisten itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Työn sekä työ- ja päivätoiminnan kysymyksissä tarjoamme neuvontaa ja ohjausta kehitysvammaisille ihmisille, heidän läheisilleen ja ammattilaisille.

Tuotamme yhdistyksille ja ryhmille paikallisen vaikuttamisen ”työkirjan” vaikuttamistoiminnan tueksi. Etsimme yhteistyökumppaneita paikallistasolta tavoitteena synnyttää vertaistukiryhmiä, joissa tehdään vaikuttamistyötä.

Tuotamme Puheenvuoro! – videointimenetelmän, jolla saadaan vaikuttamisen käyttöön lasten, nuorten ja perheiden omia kertomuksia ja kuvauksia palveluiden puutteista.

Luomme paikallisyhdistysten toimivista vaikuttamiskampanjoista ideapankin yhdistysten käyttöön.

Eettistä pohdintaa ja vaikuttavaa kehittämistä

Tukiliiton eettinen neuvosto kokoontuu keskustelemaan ajankohtaisista, kehitysvammaisten henkilöiden elämään liittyvistä eettisistä kysymyksistä. Eettisen neuvoston tärkeä tehtävä on välittää tietoa kehitysvammaisuudesta yhteiskunnan vaikutusvaltaisille toimijoille. Eettinen neuvosto on keskusteleva foorumi, joka ottaa tarvittaessa kantaa kehitysvammaisten henkilöiden kohteluun liittyviin eettisiin epäkohtiin. Ihmis- ja perusoikeuksien toteutuminen on eettisen neuvoston keskeinen päämäärä. Neuvostoon on kutsuttu eettisten kysymysten asiantuntijoita yhteiskunnan eri aloilta.

Tukiliitto on aktiivinen toimija muuttuvissa, kehitysvammaisia nuoria koskevissa koulutuspoliittisissa linjauksissa sekä sosiaali- ja terveysalan ammatillisen koulutuksen kehittämisessä.

Pyrimme vaikuttamaan kehitysvammaisten henkilöiden jatko-opetuksen saatavuuteen, määrään ja tasoon. Haluamme kehittää kehitysvamma-alan ammatillista koulutusta ja teemme aktiivista oppilaitosyhteistyötä. Alan opiskelijat näkevät Tukiliiton harjoittelijoina ja ohjaajakoulutuksissa kokemusasiantuntijuuden ja ammattiosaamisen yhteistyön merkityksen.

Tuomme esille vuovaikutus- ja kommunikointikeinojen merkitystä, kun puhutaan tasa-arvosta ja osallisuudesta tai esimerkiksi puhetulkkien työn merkityksestä.

Tavoitteenamme on kurssi- ja koulutustoiminnan kehittämistyöllä tukea kehitysvammaisen ihmisen itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä perheiden hyvää elämänlaatua. Koska Kelan vaatimukset (kuntoutuksen standardit) sopeutumisvalmennuksen kurssitoiminnan järjestäjille ylittävät Tukiliiton resurssit ja mahdollisuudet, emme voineet osallistua keväällä 2013 vuosina 2014-2017 järjestettävien kurssien tarjouskilpailuun. Pyrimme kuitenkin kurssitoiminnassamme tavoittamaan uusia yhteistyökumppaneita sekä jalkauttamaan projekteissa syntyvää tietoa ja osaamista.

Jos saamme Ray:ltä rahoituksen, aloitamme erityislapsen sisaruuteen keskittyvän yhteistyöhankkeen. Hankkeen tarkoituksena on tukea ja vahvistaa erityistä tukea tarvitsevien lasten sisarusten sisaruutta, sekä lisätä ja vahvistaa tietoisuutta ja tietoa sisaruudesta ja sisarusten tarpeista. Hankkeen päätavoitteena on edistää erityistä tukea tarvitsevien lasten sisarusten mahdollisuutta tulla nähdyksi ja kuulluksi erilaisin menetelmin, lisätä tietoa sisaruudesta ja löytää keinoja sisarusten itsetunnon, voimavarojen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Hankkeella tuetaan sisarusten osallisuutta, arvokkuutta ja oikeutta tavalliseen lapsuuteen.

Oman äänen vahvistuminen

Kaksi käynnissä olevaa hankettamme, MAHTI ja Äiti ei pysy -kärryillä, jatkavat työtään kehitysvammaisten aikuisten parissa.

Järjestämme elämänhallintaan liittyviä sopeutumisvalmennuskursseja lievästi kehitysvammaisille aikuisille. Kurssilaisten lähi-ihmiset ovat myös toiminnassa mukana. MAHTI-hankkeen kurssit perustuvat terveyslähtöiseen ajattelutapaan. Kursseilla pyritään tukemaan ihmisen omia kykyjä, taitoja ja mahdollisuuksia erilaisten toiminnallisten harjoitteiden avulla. Pääpainona on mielenterveyttä tukevien osa-alueiden vahvistaminen. Aloituskurssilla pyritään lisäämään osallistujan oman elämän ymmärrettävyyttä vahvistamalla elämänsä hahmottamista. Elämän hallittavuuden tunnetta pyritään vahvistamaan kartoittamalla omia kykyjä ja mahdollisuuksia arjessa.

Valtakunnallisia kaksiosaisia kursseja järjestetään Oulussa ja Varsinais-Suomessa. Kurssille valitaan hakemusten perusteella kahdeksan henkilöä. Lähi-ihmiset eivät tule mukaan itse kurssille, vaan heidän tehtävänsä on sitoutua kurssin tavoitteisiin arjessa.

Kurssikokonaisuuteen kuuluvat myös kurssilaisten ja lähi-ihmisten tapaamiset kotipaikkakunnilla. Vuonna 2014 toteutuu 16 kotikäyntiä, kaksi jatkokurssia ja kaksi uutta aloituskurssia.

Kohderyhmänämme ovat Äiti ei pysy kärryillä -hankkeessa perheet, joiden vanhemmalla on kehitysvamma tai sellaisia vaikeuksia oppimisessa, jotka vaikuttavat lapsen kanssa toimimiseen. Tavoitteena on, että tällaiset perheet tunnistettaisiin palveluissa ja he saisivat tarvitsemaansa tukea mahdollisimman aikaisin huomioiden vanhemman tuen tarve.

Teemme tämän saavuttamiseksi valtakunnallista ja alueellista työtä.

Tavoitteena 2014 päättyvässä hankkeessa ovat tulosten juurruttaminen alueellisesti ja valtakunnallisesti, neuvonta ja ohjaus kohderyhmän perheitä kohtaaville tahoille alueellisesti ja valtakunnallisesti, selvitys perheiden saamasta tuesta valtakunnallisen yhteistyön pohjalta valmistuminen, kansainvälisen yhteistyön jatkuminen sekä verkostojen toiminnan tukeminen ja seuraaminen kokeilualueella. Hanke myös kouluttaa ja tuottaa materiaalia sosiaali- ja terveysalan toimijoille.

Vahvistamme ensitieto-osaamista yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Viemme eteenpäin yhteistyöryhmässä muun muassa ensitiedon Käypä hoito -suositusten aikaansaamista Suomeen. Kehitämme ensitietokursseja sekä selvitämme ensitietokirjain toimintaa Suomessa.

3. KOKEMUSASiantuntijuus ja ammatillinen tieto kehitysvammaisuudesta

Keskusjärjestön tehtävänä on kerryttää ja kanavoida kehitysvammaisten ihmisten ja heidän läheistensä arkeen liittyvää tietoa. Kokemustiedon arvostus on yhteiskunnassa nousussa. Vaikutamme verkostoissa kokemusasiantuntijuuden ja ammattiosaamisen yhdistämisen kautta saadun tiedon ja taidon voimalla.

Kokoamme ja hyödynnämme kokemustietoa myös kehittämällä ja jatkamalla julkaisusarjaamme sekä tekemällä verkostotyötä muiden järjestöjen, oppilaitosten sekä kunnallisten ja valtiollisten tahojen parissa. Keskeisiä aiheitamme ovat esimerkiksi kehitysvammaisen henkilön ihmisoikeudet, seksuaalisuus ja seksuaalikasvatus sekä erityislapsen/aikuisen sisarus. Verkostotyö on aktiivista muun muassa lastensuojelun, omaishoidon sekä erityisryhmien asumisen asioissa.

Pyrimme siihen, että kehitysvammaisten ihmisten oikeudet sekä kokemusasiantuntijuus yhdessä ammattiosaamisemme kanssa näkyvät viestinnässä ja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan messuilla ja muissa tapahtumissa.

Jatkamme lasten, nuorten ja lapsiperheiden kokemuspöytäkirjojen keräämistä ja levittämistä.

Lasten ja nuorten kuulemisen ja osallisuuden lisäämiseksi järjestämme kehitettyjä koulutuksia.

Kehitämme etäyhteyksimahdollisuuksien hyödyntämistä koulutuksissa.

Rakennamme keskustelumahdollisuuksia ja verkostoitumista arjen asiantuntijoiden ja ammattilaisten välille hyödyntäen erityisesti Mukaan.fi -palvelua. Hyödynnämme KVTL:n Facebook-sivua enemmän myös sisältöasioista viestimisessä.

Laadimme materiaalisuunnitelman vaikuttamistyössä tarvittavasta materiaalista sekä olemassa olevan materiaalin päivittämisestä.

Haluamme tavoittaa vaikeavammaisia ja heidän perheitään

Pyrimme erityisesti Malike-toiminnassamme (Matkalle, liikkeelle, keskelle elämää -toiminta) tavoittamaan toiminnasta syrjäytyneiden vaikeavammaisten lasten perheitä yhteistyöverkoston avulla. Tiedotamme aktiivisesti alan ammattilaisille vaikeavammaisten lasten, nuorten ja aikuisten osallistumisen mahdollisuuksista. Tiedotustyötä tehdään erityisesti osallistumalla eri alojen ammattilaispäiviin, seminaareihin ja messuille.

Pyrimme saamaan toimintavälineet lähemmäs käyttäjää vaikuttamalla välineitä myöntäviin tahoihin sekä ohjaamalla paikallisia verkostoja välineiden hankinnassa ja lainauksen organisoinnissa.

Malikkeen toiminta muuttuu entistä enemmän verkostoja ja vapaaehtoistoimijoita tukevaksi. Uusien yhteistyökumppaneiden löytämiseksi luodaan alueellinen verkostomalli. Kehitämme sidosryhmäyhteistyön suunnitelmallisuutta ja pyrimme entistäkin tietoisemmin vastaamaan sidosryhmien tarpeisiin.

Kaikkein vaikeimmin vammaisille lapsille ja aikuisille on etsittävä ja kehitettävä toimintavälineitä, sillä välineitä ei ole valmiina. Korostamme positiivisen viestinnän merkitystä yli diagnoosirajojen sekä ympäristön asenteisiin vaikuttamista.

4. JÄRJESTÖHALLINNON KEHITTÄMINEN, HALLINTO JA TALOUS

Järjestöhallinnon kehittäminen

Aloitamme uuden strategian valmistelun. Tavoitteena on tehdä esitys uudeksi strategiaksi vuoden 2016 liittokokoukselle. Strategiaprosessi suunnitellaan niin, että järjestökentän osallistumista edistetään. Toimintavuonna 2014 laaditaan lähtötilanteen analyysi, ja liittohallitus perustaa strategiatyöryhmän. Vuonna 2015 toteutetaan alueellisia työpajoja.

Aloitamme liiton sääntöjen kokonaisuudistuksen valmistelun. Liittohallitus perustaa sääntötyöryhmän valmistelemaan sääntöuudistusta. Liiton sääntöjä, kuten minkä tahansa yhdistyksen sääntöjä, on hyvä aika ajoin tarkastella perusteellisemmin ja päivittää säännöt vastaamaan nykyhetken tarpeita. Sekä käytetty kieli, että toimintaympäristö ja liiton toimintamuodot muuttuvat vuosien saatossa. Laajemman sääntöuudistuksen tarpeesta on ollut puhetta vuoden 2009 liittokokouksesta asti (viime vuosina on tehty vain yksittäisiä pieniä muutoksia sääntöihin). Sääntöjä uudistettaessa voidaan tarkastella esimerkiksi liiton toimintamuotoja, jäsendemokratian toteuttamista, järjestöhallinnon rakennetta sekä liittohallituksen tehtäviä.

Viestinnällinen kehittäminen

Kehitämme jäsenlehtiä vuonna 2013 toteutetun selvityksen ja lukijatutkimuksen pohjalta. Tarkoituksena on ratkaista lukijatutkimuksen pohjalta kysymys lehtien kehittämisestä yhdessä vai erikseen syksyllä 2013.

Aloitamme Tukiliiton graafisen tunnuksen (logon) ja graafisen ilmeen uudistamisen.

Käynnistämme yhdessä järjestökentän kanssa prosessin järjestön nimen tarkistamisesta ajankäytön muotoon. Nimen tarkistaminen aika ajoin on osa järjestömme elävää historiaa. Liiton nimeä on vuosien varrella muutettu vastaamaan kulloistakin aikaa ja ajattelua. Liiton nimi oli aluksi Vajaamielisten Tukiyhdistysten Liitto. Sitten nimi muutettiin Kehitysvammaisten Tukiyhdistysten Liitoksi. Vuonna 1982 otettiin käyttöön nykyinen nimi. Vuosina 2008 - 2010 nimen nykyaikaistamista valmisteltiin jäsenyhdistyksen aloitteen pohjalta. Silloin vielä päädyttiin jatkamaan nykyisellä nimellä. Nimiasia liittyy sekä sääntöuudistukseen että viestinnälliseen kehittämiseen.

Investoinnit ja rahoitus

Kiinteistö Oy Tulppaanitalo toteuttaa toimitalon peruserän uudistuksen 2013-2014. Peruserän uudistuksessa neljännesvuosisadan ikään ehtineestä Tulppaanitalosta tehdään

nykyaikainen, viihtyisä ja laadukas työ- ja toimintaympäristö, joka mahdollistaa myös mukana olevien yhteisöjen toiminnan kasvun, ja joka luo edellytyksiä menestyvälle ja vaikuttavalle järjestötoiminnalle. Remontti tulee mitä todennäköisimmin aiheuttamaan jonkin verran haittaa toiminnalle ja haasteita tämän nyt käsillä olevan toimintasuunnitelman toteuttamiselle. Haittaa voidaan arvioida tarkemmin vasta kun remonttiurakan kesto ja aikataulu täsmentyvät kevään ja kesän 2013 kuluessa, ja kun remontinaikaiset työtilajärjestelyt on ratkaistu. Toimintasuunnitelmaa on syytä arvioida tästä näkökulmasta vuoden 2013 loppupuolella, ja varautua myös siihen, että ettei kaikkea suunniteltua pystytä toteuttamaan.

Tukiliitolla on pitkäaikaista lainaa vuoden 2014 alussa noin 155 000 euroa, jota lyhennetään suunnitelman mukaan noin 15 000 euroa. Tukiliitto rahoittaa omarahoitusosuuden Tulppaanitalon perusparannuksesta rahoitusvastikkeella (kiinteistöyhtiön yhtiölaina) ja sijoitusomaisuutta myymällä.

TALOUSARVIO 2014

Talousarvio on esitetty liittokokoukselle edellisvuosien tapaan raamitalousarviona. Liittohallitus laatii varsinaisen talousarvion syyskaudella. Raamitalousarviossa suurimpina muutoksina ovat mukana Kelalle myytävien sopeutumisvalmennuskurssien poistuminen, uudet haettavat projektit, yleistoiminnan henkilöstökulujen vähennys ja 1 % palkkojen nousu.

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO

RAAMITALOUSARVIO 2014

	<i>Raami 2014</i>	<i>Raami 2013</i>	<i>muutos</i>
TUOTOT			
RAY- yleisavustus ja AK-avustus	2 156 000	2 221 000	-65 000
RAY- projektiavustus	1 160 000	1 012 000	148 000
RAY- investointiavustus	0	0	0
Muut avustukset	148 600	96 000	52 600
Jäsenmaksutuotot	196 000	200 000	-4 000
Vuokratuotot	36 600	42 000	-5 400
Varainhankintatuotot	12 500	49 000	-36 500
Työterveyshuollon korvaukset	0	11 000	-11 000
Tilausmaksutuotot	24 000	24 000	0
Osanottajatuotot	28 200	27 000	1 200
Ilmoitustuotot	20 000	10 000	10 000
Myyntituotot	227 700	552 000	-374 300
Muut tuotot	10 000	18 000	-8 000
Yhteensä:	4 019 600	4 262 000	-292 400
KULUT			0
Palkat ja palkkiot	2 019 261	1 983 000	36 261
Palkkatuet työnantajalle	0	0	0
Työnantajan henkilösivukulut	421 293	416 000	5 293
Matkakulut ja päivärahat	229 900	250 000	-20 100
Henkilöstön hyvinvointi	36 580	35 000	1 580
Henkilöstön koulutuskulut	69 727	82 000	-12 273
Puheviestintä- ja tietoliikennekulut	100 660	89 000	11 660
Tietotekniikka ja kopiontikulut	61 150	49 000	12 150
Toimisto- ja kokouskulut	105 720	99 000	6 720
Vakuutus- ja jäsen- ja lupamaksut	17 850	13 000	4 850
Markkinointi- ja tiedotuskulut	92 951	130 000	-37 049
Tarvike- ja materiaalihankinnat	48 150	39 000	9 150
Varainhankinnan kulut	7 000	19 000	-12 000
Elintarvikkeet, ruokailut ja keittiötarvikkeet	6 800	8 000	-1 200
Tilaisuuksien järjestämiskulut	289 599	465 000	-175 401
Rahastoihin liittyvät kulut	0	0	0
Toimitilojen ylläpitokulut	10 900	43 000	-32 100
Vuokratulot	127 176	128 000	-824
Muut ostopalvelut	284 017	321 000	-36 983
Muut kulut	44 416	61 000	-16 584
Rahoituskulut	3 250	2 000	1 250
Poistot	28 000	30 000	-2 000
Yhteensä:	4 004 400	4 262 000	-257 600
Lainojen lyhennykset	15 200	30 000	-14 800
Kalusto ja investoinnit	0	6 000	-6 000
Edelliset yhteensä:	15 200	36 000	-20 800
Budjetin tasapaino	0	0	

